

3. İstanbul Tasarım Bienali Akademi Programı

Iaps Culture & Space Network Kültür ve Mekan Öğrenci Buluşmaları 3

Bir 'Palimpsest' Kent Olarak İstanbul ve Sonsuz Tasarım Katmanları

Kültür ve Mekan Tasarım Atöyesi 7

Anlık Fragman

Problem

"Yer" kavramının önemli olduğu tasarım alanında, kentte bir parçası olunamayan veya kişiselleştirilemeyen yerlerle karşı karşıya gelmekteyiz. Bu durum kentteki bu tür mekanların yerden bağımsız tasarlandığı anlamına gelmemektedir. Barındırdığı işlevsel etkinin yanında kentteki hız, hareket, devinim gibi unsurlar bu mekanları parçası olunamayan mekanlara dönüştürmektedir.

Kapsam

Tren garları şehirleri, ülkeleri, kıtaları birbirine bağlayan, anı oluşturan, kavuşma ve ayrılış mekanlarıdır. İstanbul'daki garlar somut ve soyut unsurları ile hem gündelik hayatın bir parçası olurken hem de kültürel peyzajın önemli bir ögesi olmuştur. Haydarpaşa ve Sirkeci Garları işlevinin yanı sıra oluşturduğu imaj, kentli ile kurduğu ilişkiyle kent yaşamına aktif olarak etki etmektedir.

Sirkeci ve Haydarpaşa Garları İstanbul'un geçmişten günümüze kesişim, başlangıç ve sonlu noktalarıdır.

Çalışma kapsamında Haydarpaşa ve Sirkeci Garları Augé (1995)'nin *Non-lieux* olarak tanımladığı ve bu atölyede "Olmayan Yer" olarak adlandırılan kavrama göre tartışılacaktır.

Yöntem

Kentlilerin garlar ile kurduğu ilişkiler deneyime dayalı veya görsel olabilir. Garları kullanan yolcular, garda çalışanlar garları farklı zaman dilimlerinde ve uzunluklarda deneyimlerken, garları hiçbir şekilde deneyimlememiş kişiler ise bu mekanları görsel olarak belleğine işlemiştir. Yolcunun veya yolcuyu karşılayanın tren garları ile kurduğu ilişki genelde anlık ve kısa sürelidir. Öte yandan garda çalışanların mekanda geçirdiği süre diğerine oranla çok daha uzun olabilir. Kesişim noktaları olarak nitelendirebileceğimiz gar mekanlarında bulunan insanların farklı deneyimleri olabilir. Yolcu veya kondüktörün edindiği deneyim, biriktirdiği anılar ve izlenimleri birbirinden oldukça farklıdır.

Bu bağlamda garların farklı kullanıcıların olduğunu kabul ederek, sadece anlık değil daha uzun zaman aralıklarında da kullanıldığını söyleyebiliriz. Atölyenin amacı **farklı zaman aralıklarındaki buluşma ve ayrılma** deneyimlerinin çeşitliliği ve katmanlılığı üzerine eğilmektedir. Bu deneyimler insan, yapı, malzeme, obje, ışık, hız, ses, koku arasında ve atölye katılımcılarının üreteceği ilişki türlerini sorgulayarak kolajlarla tariflenecektir.

Kaynakça

Augé, Marc. *Non-lieux*. Verso, 1995.

Atölye Yürütücüleri

Ali Kemal Terlemez

Handan Güzelci

Orkan Güzelci